# ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 61.

# KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

*Вильна. Пятница. 30-го Іюля* — 1837 — *Wilno. Piątek. 30-go Lipca.*


## ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

*Санктпетербургъ, 23-го Іюля.*

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ,

и прочая, и прочая, и прочая.

Установивъ Манифестомъ Нашимъ, въ 1-й день Августа 1834 года изданнымъ, ежегодные частные по Государству рекрутскіе наборы, Повелѣваемъ: произвести въ семъ году таковый второй частный наборъ съ слѣдующихъ по очереди губерній южной полосы Имперіи, полагая съ тысячи душъ по пяти рекрутъ, на основаніи особаго распорядительнаго Указа, вмѣстѣ съ симъ Правительствующему Сенату даннаго.

Данъ въ лагерѣ подъ Краснымъ-Селомъ, въ 12 день Іюля, въ лѣто Рождества Христова тысяча восемь сотъ тридцать седьмое, Царствованія же Нашего въ двѣнадцатое.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

*НИКОЛАЙ.*

— Въ Высочайшихъ Указахъ, данныхъ Правительствующему Сенату, 12-го Іюля, изображено: „Указомъ 1-го Октября 1831 года, Мы установили: при каждомъ общемъ въ Государствѣ рекрутскомъ наборѣ призывать къ личной воинской повинности однодворцевъ и гражданъ западныхъ губерній.

Манифестомъ сего числа изданнымъ, предназначивъ произвести второй частный наборъ съ губерній южной полосы Государства, Повелѣваемъ: на семъ же основаніи собрать по пяти человѣкъ съ тысячи душъ и съ однодворцевъ и гражданъ губерній: Витебской, Могилевской, Кіевской, Подольской, Волынской, Минской, Виленской, Гродненской и Области Бѣлостокской, согласно Положенію о распорядкѣ воинской ихъ повинности и распорядительному Указу, вмѣстѣ съ симъ Правительствующему Сенату данному."— Манифестомъ, сего числа изданнымъ, предназначивъ произвести второй частный наборъ съ губерній южной полосы Государства Повелѣваемъ:

1) Наборъ сей начать съ 1-го Ноября сего года, и окончить оный непремѣнно къ 1-му Января 1838 года.

2) На обмундированіе рекрутъ принимать отъ отдатчиковъ деньги, по цѣнамъ, до крайней возможности уменьшеннымъ, а именно по тридцати по три рубля.

Распоряженія по военной части предоставили Мы Военному Министру, а успѣшное производство и окончаніе сего набора въ положенный срокъ, возлагаемъ на попеченіе Правительствующаго Сената."

— Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *ордена Св. Александра Невскаго*, Генералъ-Адъютанты: Оренбургскій Военный Губернаторъ и Командиръ Отдѣльнаго Орен-

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*Sankt-Petersburg, dnia 23-go Lipca.*

Z BOŻEY ŁASKI

MY NIKOŁAY PIERWSZY,

CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH-ROSSYY,

i t. d. i t. d. i t. d.

Ustanowiwszy Manifestem Naszém, w dniu 1-m Sierpnia 1834 roku wydanym, coroczne częściowe w Państwie zaciągi rekrutów, rozkazujemy: uskutecznić w tym roku drugi taki częściowy zaciąg, z następujących z kolei Guberniy Południowego Pasa Cesarstwa, licząc z tysiąca dusz po pięciu rekrutów, na osnowie osobnego rozrządzającego Ukazu, razem z tém Rządzącemu Senatowi danego.

Dan w obozie pod Krasném-Siołem, 12-go Lipca, roku od Narodzenia Chrystusa tysiąc ośmset trzydziestego siódmego, Panowania Naszego dwunastego.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiey Mości ręką podpisano:

*NIKOŁAY.*

— W Naywyższych Ukazach, danych Rządzącemu Senatowi, 12-go Lipca, wyrażono: „Przez Ukaz 1-go Października 1831 roku, postanowiliśmy: przy każdym powszechnym w Państwie naborze rekrutskim powoływać do osobistey woyskowey powinności jednodworców i hraždan Guberniy Zachodnich.

Manifestem tego dnia wydanym, postanowiwszy uskutecznić drugi częściowy zaciąg z Guberniy Południowego Pasa Państwa, rozkazujemy: na teyże osnowie wybrać po pięciu ludzi z tysiąca dusz i z jednodworców i hraždan Guberniy: Witebskiey, Mohilewskiey, Kijowskiey, Podolskiey, Wołyńskiey, Mińskiey, Wileńskiey, Grodzieńskiey i Obwodu Białostockiego, stosownie do Ustawy o rozkładzie woyskowey ich powinności i rozporządzającego Ukazu, razem z tém Rządzącemu Senatowi danego."— „Manifestem dnia tego wydanym, postanowiwszy uskutecznić drugi częściowy zaciąg z Guberniy Południowego Pasa Państwa rozkazujemy:

1) Nabór ten zacząć dnia 1-go Listopada b. r. a ukończyć go nieodmiennie do 1-go Stycznia 1838 roku.

2) Na umundurowanie rekrutów przyymować od zdających, pieniądze, podług cen do ostateczney możności umnieyszonych, a mianowicie po trzydzieście trzy ruble.

Rozrządzenia w części woyskowey poleciliśmy Ministrowi Woyny, a skuteczne odbywanie i ukończenie tego zaciągu, wkładamy na pieczołowitość Rządzącego Senatu."

— Przez Naywyższy Dyplomat 1-go Lipca, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami *Orderu Sw. Alexandra Newskiego*, Jenerał-Adjutanci: Orenburski Wojenny Gubernator i Dowódca Oddzielnego Korpusu Orenbur-

бургскаго Корпуса, Генералъ-Лейтенантъ *Перовскій*, и Генералъ-Лейтенантъ *Кавелинъ.*

— Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *ордена Св. Александра Невскаго*, Генералъ-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, Генералъ-Лейтенантъ *Адлербергъ.*

— Высочайшимъ Приказомъ, 12-го Іюля, Командующій 15-ю Пѣхотною дивизіею, Генералъ-Маіоръ *Данненбергъ 1-й*, утвержденъ Начальникомъ сей дивизіи. (*С. П.*)

— Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ о зачетѣ Еврейскимъ обществамъ, отдаваемыхъ въ военную службу Евреевъ членовредителей, и признавая и съ своей стороны предположеніе по сему предмету Виленскаго Военнаго Губернатора, Гродненскаго, Минскаго и Бѣлостокскаго Генералъ-Губернатора уважительнымъ, *мнѣніемъ положилъ*: оное утвердить, замѣнивъ въ слѣдствіе того 85 статью устава о рекрутской повинности Евреевъ (Свода Законовъ тома IV) слѣдующею: „Если кто въ очередномъ Еврейскомъ семействѣ сдѣлаетъ себѣ поврежденіе для избѣжанія военной службы, то онъ во всякомъ случаѣ обращается въ рекруты, не смотря на поврежденіе; съ семейства же къ которому онъ принадлежалъ, какъ въ замѣну сдѣлавшагося неспособнымъ къ службѣ, такъ и въ наказаніе за неудержаніе его отъ членовредненія, берется еще другой способный рекрутъ, преимущественно малолѣтній, по распоряженію Начальства, и оба сіи рекрута зачитаются тому семейству за одного; обществу же, къ которому семейство членовредителя принадлежитъ, зачитается сверхъ взятаго на службу способнаго рекрута еще одна треть рекрута за членовредителя. На подлинномъ мнѣніи, собственною Его Императорскаго Величества рукою, написано: „*Быть по сему.*" Въ Петергофѣ, 3-го Іюня 1837 г. (Опуб. Пр. Сен. 11 Іюля 1837 г.) (*С. В.*)

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Высочайше повелѣть соизволилъ: Ординарному Профессору Дерптскаго Университета, Статскому Совѣтнику *Парроту*, дозволить предпринять, въ теченіе лѣта, въ сопровожденіи кандидата *Нешеля* и студента *Лемана*, ученое путешествіе къ Нордъ-Капу, сверхъ лѣтнихъ вакансій еще на шесть недѣль, съ сохраненіемъ получаемаго имъ жалованья, и съ выдачею ему на путевыя издержки 4,000 рублей, положенныхъ, по штату Университета, на ученыя путешествія.

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Высочайше повелѣть соизволилъ: Лекаря 1-го Отдѣленія изъ казеннокоштныхъ воспитанниковъ Харьковскаго Университета, *Свиридова*, отправить, для усовершенствованія въ Медицинскихъ Наукахъ, на два года въ Берлинъ, Боннъ, Минхенъ и Вѣну, съ производствомъ ему, на содержаніе, по тысячѣ рублей серебромъ въ годъ изъ остаточныхъ суммъ Харьковскаго Университета.

— Въ засѣданіи Императорской Академіи Наукъ, бывшемъ 7-го числа сего Іюля, Непремѣнный Секретарь сообщилъ Конференціи, что по всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ нарядить Коммиссію для производства опытовъ въ большомъ видѣ, относительно приспособленія электро-магнитной силы къ движенію машинъ вообще, въ особенности судовъ, по способу Дерптскаго Профессора Г. *Якоби*. Коммиссія, состоящая изъ Вице-Адмирала *Крузенштерна*, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Барона *Шиллинга фонъ Канштадтъ*, Корпуса Горныхъ Инженеровъ Полковника *Соболевскаго*, Академиковъ *Фуса*, *Купфера*, *Остроградскаго* и *Ленца*, и одного Офицера изъ Корпуса Корабельныхъ Инженеровъ, имѣетъ начертать планъ, по коему должны производиться тѣ опыты, и представить оный Г. Министру для доклада Государю Императору. (*Ж. М. Н. П.*)

*Оренбургъ*, *22-го Іюня.*

12-го числа, съ самаго утра, толпа народа осадила Орскія въ Оренбургѣ ворота, ожидая прибытія Государя Наслѣдника. Около двухъ часовъ, дневные маяки на кругахъ дали знать о приближеніи Его Высочества. Радостное ура! встрѣтило Цесаревича и провожало Его до самаго Преображенскаго Собора, гдѣ священство приняло Его Высочество съ крестами и молебствіемъ. Изъ собора, Великій Князь изволилъ отправиться въ приготовленный для принятія Его Высочества домъ Военнаго Губернатора. Между тѣмъ и Муфти, собравъ паству свою, молился о

skiego, Jenerał-Porucznik *Perowski* i Jenerał-Porucznik *Kawelin.*

— Przez Naywyższy Dyplomat, 1-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem *Orderu Św. Alexandra Newskiego*, Jenerał-Adjutant Jego Cesarskiey Mości, Jenerał-Porucznik *Adlerberg.*

— Przez Naywyższy Rozkaz Dzienny, 12-go Lipca, Dowodzący 15-tą dywizyą Pieszą, Jenerał-Major *Dannenberg 1-szy*, utwierdzony Naczelnikiem tey dywizyi. (*P.P.*)

— Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych, o policzaniu gminóm żydowskim, oddawanych do woyskowey służby żydów, kaleczących sobie członki, i uznając ze swey strony projekt w tey rzeczy Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora za godny uwagi, *przez opinią postanowiła*: projekt ten utwierdzić, zamieniwszy na skutek tego 85 artykuł ustawy o Rekruckiey powinności Żydow (Połączenia Praw T. IV), następującym: „Jeżeli kto w koleyney Żydowskiey rodzinie, uczyni siebie kalekim dla uniknienia służby woyskowey, tedy ten w każdym razie bierze się w rekruty, pomimo uszkodzenia; z rodziny zaś, do którey on należał, tak na zamianę tego, który się stał nie zdatnym do służby, jako i na ukaranie za niepowściągnienie go od skaleczenia, bierze się jeszcze drugi, zdatny rekrut, szczególniey małoletni, podług rozporządzenia Zwierzchności, i obay ci rekruci policzają się tey rodzinie za jednego; gminie zaś, do którey rodzina skaleczonego należy, policza się oprócz wziętego do służby zdatnego rekruta jeszcze jedna trzecia rekruta za osobę, która sobie kalectwo zadała. Na autentyku Opinii, Własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano: „*Ma bydź podług tego.*" W Peterhofie, 3 Czerwca 1837 roku (Op. przez Rz. Sen. 11-go Lipca 1837 roku). (*G. S.*)

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, Naywyżey rozkazać raczył: Zwyczaynemu Professorowi Dorpackiego Uniwersytetu, Radzcy Stanu *Parrotowi*, dozwolić przedsięwziąć, w przeciągu lata, w towarzystwie Kandydata *Neszela*, i studenta *Lemana*, uczoną podróż do przylądka Północnego, oprócz letniey wakacyi jeszcze na sześć tygodni, z zachowaniem pobieraney przezeń płacy, i z wydaniem mu na koszta podróży 4,000 rubli, przeznaczonych w etacie Uniwersytetu na podróże uczone.

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, Naywyżey rozkazać raczył: Lekarza 1-go Oddziału z uczniów skarbowych Uniwersytetu Charkowskiego, *Swiridowa*, wysłać dla doskonalenia się w nauce Medyczney, na dwa lata do Berlina, Bony, Monachium i Wiednia, z wydawaniem mu na utrzymanie, po tysiąc rubli srebrem rocznie, z summ pozostałości Uniwersytetu Charkowskiego.

— Na posiedzeniu Cesarskiey Akademii Nauk, dnia 7-go teraźnieysz. Lipca, Dożywotni Sekretarz doniósł Konferencyi, że po nayuniżeńszém przełożeniu P. Ministra Narodowego Oświecenia, Cesarz Jego Mość Naywyżey rozkazać raczył: wyznaczyć Kommissyą dla czynienia doświadczeń na wielką skalę, względem zastosowania siły Elektro-Magnetyczney do poruszania machin w powszechności, a szczególniey okrętów, podług sposobu Dorpackiego Professora P. Jacobi. Kommissya, składająca się z Vice-Admirała *Kruzensztern*a, Rzeczywistego Radzcy Stanu Barona *Schillinga von Kahnstadt*, Półkownika Korpusu Inżynierów Górniczych *Sobolewskiego*, Akademików *Fussa*, *Kupfera*, *Ostrogradzkiego* i *Lentza*, tudzież z jednego Oficera korpusu Inżynierów okrętowych, ma ułożyć plan, podług którego mają się czynić te doświadczenia, i podać go P. Ministrowi dla przełożenia Cesarzowi Jego Mości. (*D. M. N. O.*)

*Orenburg, 22-go Czerwca.*

Dnia 12-go od samego rana, tłum ludu otaczał Orską w Orenburgu bramę, oczekując przybycia Cesarzewicza Następcy. Około godziny drugiey, dzienne telegrafy na kręgach uwiadomiły o przybliżaniu się Jego Wysokości. Radośne ura! spotkało Cesarzewicza i przeprowadzało Go, aż do Soboru Przemienienia Pańskiego, gdzie duchowieństwo przyjęło Cesarzewicza z krzyżami i modłami. Z Soboru Wielki Xiążę, raczył udać się do przygotowanego na przyjęcie Jego Wysokości domu Wojennego Gubernatora. Tym czasem i Mufty, zebrawszy swą trzodę, składał modły za zdrowie

здравіи и благоденствіи Его Императорскаго Величества и Наслѣдника Престола Его, и произнесъ по этому поводу краткую, но довольно замѣчательную, рѣчь. Передъ представленіемъ почетнаго караула, Его Высочеству представлены были также начальники дивизіи, бригады и баталіона, а Гражданскій Губернаторъ имѣлъ счастіе поднести рапортъ. Въ четыре часа приглашены были къ столу: Военный и Гражданскій Губернаторы и Начальникъ Штаба. Въ шесть часовъ, Корпусный Штабъ и частные воинскіе начальники, имѣли счастіе представляться Его Высочеству. За тѣмъ Цесаревичъ, осмотрѣвъ тюремный замокъ, инженерныхъ арестантовъ, богадѣльню, военный гошпиталь, строящуюся казарму, баталіонъ военныхъ кантонистовъ, Неплюевское Военное Училище, благоволилъ также посѣтить садъ Военнаго Губернатора и Зауральскую Рощу, изъ коей возратился, чрезъ пѣшеходный мостъ, пѣшкомъ, въ городъ, гдѣ и осматривалъ работы артезійскаго колодца, углубленнаго доселѣ въ твердомъ красномъ песчаникѣ на $434\frac{1}{2}$ фута. Его Высочество изъявилъ относительно всего видѣннаго имъ свое удовольствіе.

На другой день, 13-го числа, Цесаревичъ изволилъ принимать у себя Губернскаго Предводителя Дворянства и наличныхъ дворянъ; потомъ Муфтія, Хана внутренней орды и двухъ Султановъ, правителей средней и западной частей Зауральской орды. Послѣдніе представлялись уже въ Высочайше дарованныхъ имъ казачьихъ мундирахъ. Наконецъ, Оренбургское купечество, Русское и иновѣрческое, имѣло счастіе поднести Цесаревичу хлѣбъ-соль. — Отслушавъ обѣдню въ соборѣ, Великій Князь изволилъ осматривать войска, собранныя внѣ крѣпости, неподалеку лѣтнихъ бивуакъ. Послѣ парада, Его Высочество повелѣлъ произвесть Башкирскимъ сотнямъ и конной артиллеріи ученье, и объявилъ совершенное свое удовольствіе.— Къ обѣденному столу приглашены были: Военный и Гражданскій Губернаторы, наличные Генералы, Ханъ и Губернскій Предводитель Дворянства.

Въ шесть часовъ вечера, Его Высочество изволилъ отправиться на скачку, учрежденную въ семи верстахъ отъ города, на степной сторонѣ. Вокругъ возвышеннаго холма, установленнаго обитыми сукномъ скамьями, былъ расчищенъ скаковой кругъ въ $4\frac{1}{2}$ версты; подъ холмомъ выстроенъ красивый и обширный навѣсъ; кромѣ того, поставлены были палатки и одна, убранная собственно для отдыха Его Высочества, кибитка. Осѣдлые, полукочевые и кочевые обитатели края, прикочевали со всѣхъ сторонъ къ празднеству, расположившись на обширной степи живописными толпами, бивуаками и аулами. Цесаревичъ, на проѣздѣ къ скачкѣ, осматривалъ каменный огромный мѣновой дворъ, и благоволилъ принять явившихся здѣсь отъ степныхъ обитателей, Кайсаковъ, вѣстовыхъ и ординарцевъ, изъ коихъ одинъ имѣетъ медаль за взятіе Парижа, служивъ въ то время охотникомъ въ одномъ изъ казачьихъ полковъ.— Посѣтивъ также по пути аулы Кайсаковъ и Башкирцевъ, Его Высочество, въ разговорахъ съ инородцами, входилъ въ разныя мелочныя подробности относительно ихъ быта и жизни. Башкиры просили принять поднесенный ими въ деревянной чашѣ кумысъ, на мѣсто обычнаго хлѣба соли, чѣмъ, по крайней мѣрѣ, первымъ, служить не могли.— За тѣмъ, по данному Его Высочествомъ разрѣшенію, народъ хлынулъ со всѣхъ сторонъ на таковое угощеніе. Пятьдесятъ лошадей были изготовленны и разложены на шести стахъ большихъ чашкахъ. Послѣ пирушки этой началась скачка, въ три пріема: въ первый разъ, тридцать пять скакуновъ пущены были на четыре круга, или 18 верстъ; во второй разъ 45, а въ третій 105 коней на три круга; наконецъ 10 верблюдовъ проскакали одинъ кругъ. Для каждой скачки назначено было по девяти ставокъ, пожертвованныхъ большею частію Оренбургскимъ купечествомъ: первая ставка, верблюдъ съ алою попоной на чекменъ; вторая— лошадь съ алою попоной; а послѣднія семь, чекмени и халаты равной работы и цѣнности. Къ этому Его Высочество изволилъ еще прибавить отъ себя денежныя награды, и казалось, много потѣшался оборванными, полунагими дикаренками; изъ коихъ одинъ, проскакавъ въ одинъ духъ 18 верстъ, на вопросъ Его Высочества: „Усталъ ли ты?“— преважно отвѣчалъ: „Не я скакалъ, лошадь скакала!“— За тѣмъ Государь Наслѣдникъ подъѣзжалъ неоднократно къ борцамъ, самороднымъ плясунамъ, музыкантамъ, и изволилъ смотрѣть на продѣлки Киргизскаго баксы, или шамана, который таскалъ живыхъ змѣй въ зубахъ, становился на лезвее острой сабли, и проч. — Наконецъ, послѣ кратковременнаго отдыха въ убранной кибиткѣ, Его Высочество осчастливилъ присутствіемъ своимъ Оренбургское Благород-

pomyślność Jego Cesarskiey Mości i Następcy Jego tronu, i miał z tey okoliczności krótką, ale godną uwagi mowę. Przed prezentacyą straży honorowey, Jego Wysokości byli także przedstawieni naczelnicy dywizyi, brygady i batalionu, a Gubernator Cywilny miał szczęście podać raport. O godzinie czwartey zaproszeni byli do stołu: Gubernatorowie Wojenny i Cywilny i Naczelnik Sztabu. O godzinie szóstey, Sztab korpusu i częściowi naczelnicy woyska mieli szczęście przedstawiać się Jego Wysokości. Potém Cesarzewicz, obeyrzawszy zamek turemny, aresztantów Inżynieryi, szpital, łazaret woyskowy, budujące się koszary, batalion kantonistów woyskowych, Neplujewską Szkołę woyskową, raczył także odwiedzić ogrod Gubernatora Wojennego i Gay Zauralski, z którego powrócił piechotą przez most pieszochodny, do miasta, gdzie oglądał roboty odbywające się około wiercenia studni artezyyskiey, wygłębioney dotąd w twardym czerwonym piaskowcu do $434\frac{1}{2}$ stop. Jego Wysokość oświadczył ze wszystkiego, co widział, swoje zadowolenie.

Nazajutrz, dnia 13-go, Cesarzewicz Jego Mość raczył u siebie przyymować Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa i obecnych dworzan; potém Muftego, Chana ordy wewnętrzney i dwóch Sułtanów, Rządców śrzedniey i zachodniey części ordy Zauralskiey. Ci ostatni przedstawili się już w Naywyżey darowanych im kozackich mundurach. Nakoniec, kupiectwo Orenburskie, Ruskie i innych narodów, miało szczęście ofiarować Cesarzewiczowi chleb i sól.— Po wysłuchaniu Mszy Swiętey w Soborze, Wielki Xiąże raczył przeglądać woysko, zebrane zewnątrz twierdzy, niedaleko od letnich biwaków. Po paradzie, Jego Wysokość, kazał odbydź Baszkirskim secinom i konney artylleryi ćwiczenie, i oświadczył zupełne swe zadowolenie.— Na obiad do stołu zaproszeni byli: Gubernatorowie Wojenny i Cywilny, obecni Jenerałowie, Chan i Gubernialny Marszałek Dworzaństwa.

O godzinie szóstey wieczorem, Jego Wysokość raczył udać się na gonitwy, urządzone o siedm wiorst od miasta, na stronie stepowey. Na około wysokiey góry, ustawioney obitemi suknem ławkami, było zrobione koło gonitewne, mające obwodu $4\frac{1}{2}$ wiorsty; pod wzgórkiem urządzony był piękny i obszerny pawilon; prócz tego rozbite były namioty i jedna, ubrana właściwie dla odetchnienia Jego Wysokości, kibitka. Osiedli, półkoczujący i koczujący mieszkańcy kraju, ze wszech stron przykoczowali na uroczytość, rozłożywszy się na rozległym stepie malowniczemi kupami, biwakami i aułami. Cesarzewicz Jego Mość, jadąc do mieysca gonitw, oglądał murowany ogromny dom zamianowy, i raczył przyjąć wysłanych tu przez stepowych mieszkańców, Kaysakow, posyłkowych i ordynansów, z których jeden ma medal za wzięcie Paryża, jako służył na ówczas za ochotnika w jednym z półków kozackich.— Odwiedziwszy także w drodze auły Kaysaków i Baszkirów, Jego Wysokość, w rozmowach z innoplemiennikami, rozpytywał się o różne drobne szczegóły ich bytu i życia. Baszkirowie prosili o przyjęcie ofiarowanego przez nich w drewnianey czaszy kumysu, zamiast zwyczaynego chleba-soli, czém, przynaymniey, pierwszém służyć Mu nie mogli.— Potém, za danym Jego Wysokości rozkazem, lud ze wszech stron rzucił się na łakomą ucztę. Pięćdziesiąt koni było przygotowanych i rozłożonych na sześciuset wielkich misach. Po tey uczcie rozpoczęły się gonitwy, trzykrotne: pierwszy raz trzydzieści pięć biegunów puszczono na cztery koła, czyli 18 wiorst; drugi raz 45, a trzeci 105 koni na trzy koła, nakoniec 10 wielbłądów przebiegło jedno koło. Dla każdey gonitwy naznaczono było po dziewięć stawek, po większey części ofiarowanych przez Orenburskich kupców: stawka pierwsza, wielbląd z czerwoną oponą na *czekmeń*; druga — koń z czerwoną oponą; a ostatnie siedm, czekmenie i chałaty różney dobroci i wartości. Jego Wysokość raczył jeszcze dodać od siebie nagrody pieniężne, i zdaje się, że bardzo się cieszył z obdartey, półnagiey dziczy, z których jeden, przebiegłszy bez odpoczynku 18 wiorst, na zapytanie Jego Wysokości: „Czy zmordowałeś się?”— Z powagą odpowiedział: „Nie ja biegłem, koń biegł!”— Potém Następca Cesarzewicz niejednokrotnie podjeżdżał do zapaśników, nieuczonych tancerzy, muzykantów, i raczył patrzyć na sztuki Kirgizkiego baksy, czyli szamana, który nosił w zębach żywe węże, stawał na ostrzu wyostrzonego pałasza, i t. d. — Nakoniec po krótkiém wytchnieniu w ubraney kibitce, Jego Wysokość uszczęśliwił swą obecnością Orenburgskie Szlachetne Zgromadzenie, zebrane pod urządzoną kolumnadą: przedziały słupów były zawieszone parusinowemi tarczami; budowa z wierzchu do dołu, wewnątrz i zewnątrz była oświecona; Cesarzewicz Jego Mość raczył uczestniczyć w tańcach, i pó-

ное Общество, собравшееся подъ устроенною колоннадою: промежутки столбовъ были забраны парусинными щитами; зданіе сверху донизу, внутри и снаружи было освѣщено; Государь Цесаревичъ благоволилъ участвовать въ танцахъ, и возвратился въ городъ далеко за полночь, объявивъ совершенное удовольствіе свое, и проѣзжая, отъ мѣста скачки до самой квартиры, по ярко освѣщенному пути, по коему несмѣтныя толпы народа продолжали Его Высочество громкими восклицаніями.

На третій день, 14 числа, Великій Князь удостоилъ присутствіемъ своимъ разводъ, передъ коимъ повелѣлъ произвести баталіонное ученье. Въ десять часовъ, Его Высочество изволилъ отправиться, въ сопровожденіи свиты и Корпуснаго Командира, въ Илецкую Защиту, въ 60-ти верстахъ отъ Оренбурга. По степному пути этому, сотня Башкирскихъ кольчужниковъ имѣла счастіе конвоировать Цесаревича, а Киргизскіе аулы, которые въ то же время были на ходу, по случаю перекочевки ихъ, удостоились особаго вниманія и милости Его Высочества, и были имъ одарены.— Осмотрѣвъ Илецкіе соляные промыслы, Государь Наслѣдникъ возвратился къ шести часамъ въ Оренбургъ.

Во Вторникъ, 15-го Іюня, въ пять часовъ утра, Государь Цесаревичъ изволилъ отправиться въ г. Уральскъ. Во всѣхъ казачьихъ станицахъ, на разстояніи почти трехъ сотъ верстъ, старъ и малъ встрѣчали радостно и почтительно Высокаго Атамана своего.

Его Высочество прибылъ въ Уральскъ въ первомъ часу ночи; красивый каменный городъ былъ освѣщенъ великолѣпно, и равно и самый путь при въѣздѣ; широкая улица сдѣлалась тѣсною, едва проходимою. Наказный Атаманъ и Полицмейстеръ поднесли Его Высочеству, у подъѣзда Атаманскаго дома, рапорты. На другое утро, въ девять часовъ, представлены были: отставный Генералъ, служащіе и отставные Штабъ-Офицеры, и Государь Наслѣдникъ удостоилъ каждаго нѣсколькими словами. За тѣмъ явились вѣстовые и ординарцы отъ 1-го Линѣйнаго баталіона, отъ войска и отъ Лейбъ-Гвардейскаго взвода, а казаки, торговое иногородное сословіе и духовенство казаковъ-Мусульманъ, поднесли Государю Наслѣднику, на пути Его Высочества къ подъѣзду, хлѣбъ-соль. Въ десять часовъ, Цесаревичъ изволилъ отправиться въ единовѣрческій соборъ, оттуда въ церковь Казанскую, освященную только за седмицу предъ тѣмъ, въ Войсковую Канцелярію, въ баталіонную церковь и, наконецъ, къ закладкѣ церкви Св. Александра Невскаго.

Послѣ этого, Государь Наслѣдникъ изволилъ отправиться на примѣрное рыболовство, гдѣ по пушкѣ и со всѣми обычными обрядами, казаки пустились на бударахъ своихъ сперва на вешнюю плавню, или такъ называемое севрюжье рыболовство, потомъ сдѣлали ударъ на осеннее, гдѣ плаваютъ попарно или связками; въ это время Его Высочество выѣхалъ по рѣкѣ, впередъ на катерѣ, съ Гурьевскими гребцами; крутой берегъ покрытъ былъ тмою народа; по всѣмъ отмелямъ бродили взрослые, дѣти и бабы; казаки верхами толпились, стоя по самую холку въ водѣ, а ребятишки, казачьи малолѣтни, выстроившись по всему правому берегу, кидались съ яру, до пяти саженъ вышиною, въ воду, прыгая послѣдовательно одинъ за другимъ, по мѣрѣ приближенія къ нимъ катера съ Атаманомъ Царской крови. Приставъ къ нарочно устроенному плоту съ бесѣдкой, обитой внутри алымъ сукномъ, Его Высочество внимательно разсматривалъ всѣ рыболовные снаряды, примѣрное багренье или зимнее рыболовство, для чего въ помостѣ прорублены были, какъ на льду, проруби, при чемъ Государь Наслѣдникъ удостоилъ почтить промыслъ этотъ собственноручнымъ опытомъ багренья; наконецъ сдѣланъ, также водолазами, опытъ ловли осетровъ подъ учугомъ, ручнымъ крючкомъ, называемымъ *обрашкой*.

Къ обѣденному столу приглашены были всѣ главнѣйшіе и многіе изъ второстепенныхъ чиновниковъ, и Его Высочество благоволилъ наполнить заздравный кубокъ за благоденствіе Уральскаго войска.

Послѣ обѣда, Государь Наслѣдникъ изволилъ осчастливить посѣщеніемъ своимъ супругу Наказнаго Атамана; потомъ осматривалъ Войсковое Училище, выставку и домъ, назначенный подъ дѣвичье училище.

Одаривъ конвой, рыболовъ, вѣстовыхъ, ординарцевъ, бѣдныхъ и новую церковь, Государь Наслѣдникъ, на слѣдующее утро въ шесть часовъ изволилъ отправится чрезъ Уметы на Бузулукъ. (*С. П.*)

*Редутъ-Кале, 17-го Іюня.*

Положеніе 4-го Іюня 1836 года, которымъ да-

źno po północy powrócił do miasta, oświadczywszy zupełne swe ukontentowanie, przejeżdżając od mieysca wyścigow do samey kwatery, drogą rzęsiście oświeconą, na który niezliczone tłumy ludu przeprowadzały Jego Wysokość głośnemi okrzykami.

Dnia 14, Wielki Xiążę udarował swą obecnością zmianę straży, przed którą kazał odbyć batalionowo ćwiczenie. O godzinie dziesiątey Jego Wysokość raczył udać się, w towarzystwie orszaku i Dowódzcy Korpusu, do warowni Ileckiey, o 60 wiorst od Orenburskiey odległey. Przez tę stepową drogę, Setnia Baszkirów pancerników, miała szczęście konwojować Cesarzewicza, a Kirgizkie auły, które w tymże czasie były w podróży, z przyczyny ich przekoczowywania na mieysce inne uszczęśliwieni zostali szczególną uwagą i łaską Jego Wysokości, i zostali przezeń obdarzeni.— Obeyrzawszy Ileckie łomy soli, Cesarzewicz Następca o godzinie szóstey powrócił do Orenburga.

We wtorek, dnia 15-go, o godzinie piątey z rana, Cesarzewicz Jego Mość raczył wyjechać do m. Uralska. We wszystkich kozackich stanicach, na przestrzeni prawie trzechset wiorst, starzy i mali spotykali z radością i uszanowaniem Wysokiego swego Attamana.

Jego Wysokość przybył do Uralska o godzinie pierwszey w nocy; piękne murowane miasto było wspaniale oświecone, jako też i sama droga przy wjeździe; ulica szeroka stała się ciasną, tak, iż z trudnością można było przez nią przechodzić. Zarządzający Attaman i Policmeyster podali Jego Wysokości, u ganku Atamańskiego domu, raporta. Nazajutrz o godzinie dziewiątey byli przedstawieni: odstawny Jenerał, służący i odstawni Sztabs-Oficerowie, a Cesarzewicz Następca zaszczycił każdego kilku wyrazami. Potém przybyli posyłkowi i ordynanse 1-go batalionu liniowego, z woyska i plutonu Leyb-Gwardyi, a kozacy, kupcy miast innych i duchowieństwo Kozakow-Muzułmanów, ofiarowali Cesarzowi Następcy, podczas iścia Jego Wysokości ku gankowi, chleb-sol. O godzinie dziesiątey, Wielki Xiążę raczył udać się do Soboru, zkąd do cerkwi Kazańskiey, poświęconey przed tygodniem, do Kancellaryi Woyskowey, do cerkwi batalionowey i, nakoniec, na mieysce założenia Cerkwi Sw. Alexandra Newskiego.

Potém, Cesarzewicz Następca raczył udać się na mające się okazać rybołowstwo, gdzie powystrzale i ze wszystkiemi zwykłemi obrzędami, kozacy puścili się na swych budarach naprzód sposobem wiosennym, albo tak nazywaném rybołowstwem siewrużném, potém zarzucili na sposob jesienny, gdzie pływają parami lub związkami; w tym czasie Jego Wysokość wyjechał rzeką przodem na kutrze, z wioslarzami Gurjewskiemi; spadzisty brzeg pokryty był mnóztwem ludu; po wszystkich mieliznach brodzili dorośli, dzieci i baby; kozacy cisnęli się konno, stojąc po sam pas w wodzie, a dzieci, uszykowawszy się na całym prawym brzegu, rzucały się do wody z góry, do pięciu sążni wysokości, skacząc koleją jeden po drugim, w miarę przybliżania się ku nim kutra z Attamanem Krwi Cesarskiey. Przybiwszy do umyślnie urządzonego płytu z altaną, obitą wewnątrz czerwoném suknem, Jego Wysokość opatrywał wszystkie rybackie narzędzia, bosaki i oście, czyli do zimowego łowienia, na jakowy cel w pomoście porobione były jak w lodzie, przeręby, przy czém Cesarzewicz Następca raczył uszczęśliwić ten przemysł własnoręczną probą łowienia ościami; nakoniec nurki zrobili próbę łowienia jesiotrów w jazach, ręcznym krukiem, nazywanym *obraszką*.

Na obiad do stołu zaproszeni byli wszyscy urzędnicy znaczniejsi i wielu drugiego stopnia, a Jego Wysokość raczył napełnić wiwatowy kubek za pomyślność woyska Uralskiego.

Po obiedzie, Cesarzewicz Następca, raczył uszczęśliwić swém odwiedzeniem małżonkę Zarządzającego Attamana; potém oglądał szkołę woyskową, wystawę i dom przeznaczony na szkołę dziewcząt.

Obdarzywszy konwoy, rybaków, posyłkowych, ordynansów, ubogich i nową cerkiew, Cesarzewicz Następca, nazajutrz z rana o godzinie szóstey, raczył wyjechać przez Umety na Buzułuk. (*P. P.*)

*Redut-Kale, 17-go Czerwca.*

Ustawa 4-go Czerwca 1836 roku, przez którą darowa-

ровано купцамъ право, по произволу ихъ, очищать пошлиною иностранные товары въ Тифлисской или въ Редутъ-Кальской Таможнѣ, много способствовало распространенію торговли въ нашемъ портѣ и вообще значительно облегчило торговые обороты въ Черноморскихъ областяхъ. До того времени, привозимые изъ-за границы товары не могли быть очищаемы въ здѣшней таможнѣ, и торговцы обязаны были отправлять ихъ въ Тифлисъ, на складку. Часть товаровъ, такимъ образомъ очищенныхъ въ Тифлисѣ, привозилась обратно на продажу въ Редутъ-Кале и другія мѣста Мангреліи, Имеретіи и Абхазіи, что и возвышало напрасно цѣну товаровъ отъ 1¼ до 2 рублей серебромъ на пудъ. Теперь купцы, пользуясь данною имъ свободою, очищаютъ въ Редутъ-Кале нѣкоторую часть полученныхъ ими грузовъ и снабжаютъ уже непосредственно иностранными товарами города Кутаисъ и Гори, лежащіе на Тифлисской дорогѣ и служащіе рынками для потребленія всей Имеретіи, Мингреліи, Грузіи и Карталиніи. Въ нынѣшнемъ году, по случаю экспедиціи, предпринятой противъ Черкесскихъ береговъ и значительнаго стеченія тамъ войскъ, купцы находятъ сбытъ еще выгоднѣе въ приморскихъ мѣстахъ Сухумъ-Кале, Бамборахъ и Гаграхъ, куда товары отправляются изъ нашего порта моремъ на мелкихъ Турецкихъ судахъ, называемыхъ кочермами, въ которыхъ грузить можно отъ 600 до 1,000 пудовъ.— Если, какъ увѣряютъ насъ, скоро приведено будетъ въ дѣйствіе предположеніе главнаго начальства объ устройствѣ прямой дороги, отъ Кутаиса въ Ахалцыхъ, чрезъ мѣстечко Багдатъ, гдѣ теперь съ трудомъ могутъ проходить вьючныя лошади, тогда торговля наша сдѣлается еще значительнѣе и принесетъ несомнѣнную пользу многимъ провинціямъ Закавказскаго края; ибо иностранные товары, минуя Тифлисъ, будутъ провозиться прямо изъ Редутъ-Кале, чрезъ Кутаисъ, въ Ахалцыхъ, Гумры и во всю Армянскую область; до сего же времени, всѣ тѣ мѣста получаютъ иностранные товары исключительно изъ Тифлиса, что составляетъ въ иныхъ случаяхъ болѣе 500 верстъ излишняго переѣзда по затруднительнымъ дорогамъ.— Изъ числа иностранныхъ товаровъ, привозимыхъ въ Редутъ-Кальскій портъ, главнѣйшій предметъ составляетъ сахаръ рафинадъ; прочіе суть въ особенности: кофе, шампанское вино, портеръ, сталь и нѣкоторыя красильныя вещества. (*Рус. Ин.*)

no kupcom, podług ich woli, opłacać cło za towary zagraniczne w Tyfliskiey albo Redut-Kalskiey komorze celney, wielce pomagała do rozszerzenia handlu w naszym porcie i w powszechności znacznie ułatwiła handel we obroty w obwodach Czarnomorskich. Przed tém, przywożone zza granicy towary nie mogły opłacać cła w tuteyszey tamożni, przez co handlujący zmuszeni byli wysyłać je do Tiflisu, na skład. Część towarów, za które tym sposobem opłacano w Tyflisie, przywożono na powrót dla sprzedaży do Redut Kale i innych mieysc Mingrelii, Imeretii i Abchazii, co też naprożno podwyższało cenę towarów od 1¼ do 2 rubli srebrem na pudzie. Teraz kupcy, korzystając z daney im swobody, uskuteczniają opłatę cła w Redut-Kale, za pewną część otrzymywanych przez nich ładunków i zaopatrują już bezpośrednio towarami zagranicznemi miasta Kutais i Hori, leżące na drodze Tyfliskiey i służące za rynki dla potrzeb całey Imeretii, Mingrelii, Gruzyi i Kartalinii. W roku teraźnieyszym, z okoliczności wyprawy, przedsięwziętey przeciwko brzegom Czerkaskim i znacznego zebrania się tam woyska, kupcy znaydują odbyt jeszcze korzystnieyszy w mieyscach nadmorskich Suchum-Kale, Bamborach i Hagrach, dokąd towary wysyłają się z naszego portu morzem na statkach płaskich Tureckich, nazywanych, *koczermami*, na które można ładować od 600 do 1,000 pudów.— Jeżeli, jak nas zapewniają, prędko będzie przyprowadzony do skutku projekt Główney Zwierzchności, względem urządzenia prostey drogi, od Kutaisa do Achałcyku, przez miasteczko Bagdat, gdzie teraz z trudnością mogą przechodzić ujuczone konie, wówczas handel nasz zrobi się jeszcze znacznieyszym i przyniesie niewątpliwą korzyść wielu prowincyom Zakaukazkiego kraju: gdyż zagraniczne towary, mijając Tyflis, będą przywożone prosto z Redut-Kale, przez Kutais, do Achałcyku, Humry i do całego obwodu Ormiańskiego; dotąd zaś, wszystkie te mieysca otrzymują towary zagraniczne wyłącznie z Tyflisu, co czyni w pewnych zdarzeniach więcey 500 wiorst niepotrzebnego transportu przez bardzo złe drogi.— Z liczby towarów zagranicznych, do Redut-Kalskiego portu przywożonych, głównieyszy przedmiot stanowi cukier rafinad; reszta są: kawa, wino szampańskie, porter, stal i niektóre materyały farbierskie. (*R. In.*)

*Варшава, 2-го Августа.*

По окончаніи работъ для передѣлки Піярскаго Костела при Долгой улицѣ въ Греко-Россійскій Соборъ, сегодня происходило торжественное открытіе посвященіе сего Собора Е. Высокопреосв. *Антоніемъ* Епископомъ Варшавскимъ.

— Прош. м. 28 ч. между 10 и 11-мъ час. вечера, надъ нашимъ городомъ показалось особенное явленіе. Сперва видно было нѣсколько бѣлыхъ столбовъ, которые наконецъ обратились въ зарево кроваго цвѣта. Оно то увеличивалось, то уменьшалось, потомъ блѣднѣло, и наконецъ раздѣлясь на большое количество дробныхъ бѣлыхъ столбовъ, исчезло. Явленіе это продолжалось по крайней мѣрѣ три четверти часа.— 29 ч. вечеромъ чрезъ полчаса по закатѣ солнца опять замѣчено явленіе на подобіе Сѣвернаго сіянія, не долго продолжавшееся. Въ это время небо совершенно было ясно, ночный сумракъ былъ еще не полный. Магнитная стрѣлка обнаружила явную перемѣну и на половину градуса подвинулась къ Западу. (*G. C.*)

*Warszawa, dnia 2 Sierpnia.*

Po ukończeniu robót około przekształcenia kościoła Pijarskiego przy ulicy Długiey, na katedrę Greko-Rossyyską, odbyło się dziś uroczyste otwarcie i poświęcenie teyże katedry przez JW. JX. *Antoniego*, Biskupa Warszawskiego.

— D. 28 z. m. w wieczór między godziną 10 a 11, szczególny meteor widziany był nad naszém miastem. Naprzód pokazało się kilka słupów białych, które następnie zmieniły się w łunę koloru krwawo-czerwonego. Ta raz powiększała się, to się znowu zmnieyszała, wreszcie bladła, poczém podzielona na niezmierną ilość białych drobnych słupów, znikła. Zjawisko to trwało naymniey trzy kwadranse.— Dnia 29 z. m. wieczorem, w pół godziny po zachodzie słońca, widziano znowu fenomen podobny do zorzy północney, krótko trwający. Niebo przytém było zupełnie pogodne, ciemność nocna jeszcze niezupełna. Igła magnesowa widoczną zmianę okazała, i na pół stopnia ku zachodowi się posunęła. (*G. C.*)

## ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

### Франція.

*Парижъ, 21-го Іюля.*

Вчера Король Бельгійскій съ Королевою и сыномъ своимъ Герцогомъ *Брабантскимъ*, выѣхалъ изъ Нёльи въ Брюссель.

— Г. Яковъ *Костъ* Редакторъ журнала *Temps* и Г. *Пажъ* (изъ Арріэгскаго департамента), членъ Палаты Депутатовъ, и одинъ изъ дѣятельнѣйшихъ сотрудниковъ помянутаго журнала, наименованы кавалерами ордена Почетнаго Легіона.

— Правительство сегодня получило слѣдующую телеграфическую депешу изъ Бордо отъ 19 ч.: „Кажется, что *Донъ-Карлосъ* намѣренъ пробраться въ Королевство Мурціи; 11-го ч. онъ вышелъ изъ Торреса и оставивъ по лѣвой рукѣ Валенцію, обратился путемъ въ Лирію. *Ораа* того же числа находился въ Ксерикѣ; *Буэренсъ* достигъ Теруэля и слѣдовалъ далѣе, чтобы соединиться въ Мойа съ *Ораа*. *Эспартеро* пишетъ отъ 12-го ч. что онъ слѣдуетъ по направленію на Деру и Сетину, чтобы соединиться съ *Буэренсомъ*. Отдѣленія Карлистскихъ войскъ подъ начальствомъ *Лангостеры* стоявшія въ окрестностяхъ Сарагоссы, отступили въ Бельхиту; дорога

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Francya.

*Paryż, dnia 21-go Lipca.*

Wczora Król Belgiyski z Królową i synem swym Xiążęciem Brabancyi wyjechał z Neuilly do Bruxelli.

— P. Jakób *Coste*, Redaktor gazety *Temps* i P. *Pages* (z departamentu Arriege), Członek Izby Deputowanych, jeden z nayczynnieyszych spółpracowników pomienionego dziennika, mianowani zostali Kawalerami orderu Legii honorowey.

— Rząd otrzymał dzisia następującą depeszę telegraficzną z Bordeaux pod d. 19: "Zdaje się, iż *Don Karlos* zamierza udać się do Królestwa Murcyi; opuścił on 11 d. Torres i zostawiwszy po lewey stronie Walencyą, ruszył drogą na Liria. *Oraa* tegoż dnia był w Xerica; *Burens* doszedł do Teruel i natychmiast daley wyruszył, aby w Moya połączyć się z *Oraa*. *Espartero* pisze pod 12 dnia, iż on udał się na Dera i Cetina, aby się połączyć z *Buerensem*. Karolistowskie oddziały pod dowództwem *Langostery*, które stały w okolicach Sarsgossy, odsiąpiły do Belchite; droga jest zupełnie wolną i opóźnione poczty Madryckie już przybyły. Wiadomości z tey stolicy dochodzą aż do . . . . (ciemność

совершенно свободна и опоздавшія Мадритскія почты прибыли. Извѣстія изъ этой столицы доходятъ до.... (По наступившей ночи сообщеніе прервано).

— Изъ Байонны пишутъ отъ 17-го ч. Одинъ изъ Ст. Себастіана прибывшій сюда Офицеръ разсказываетъ, что полкъ *Королева* взбунтовался и что Генералъ *Яурегви* не будучи въ состояніи возстановить порядка, объявилъ Муниципалитету, что онъ ему предоставляетъ трудъ вразумить взбунтовавшихся солдатъ. Между тѣмъ Испанскій Консулъ получилъ письма изъ Ст. Себастіана отъ завчерашняго числа, въ которыхъ ни слова не сказано объ этомъ возмущеніи. Всѣ Карлистскіе чиновники находившіеся въ Эстеллѣ, возвратились въ Толозу.

— Здѣсь сегодня не получены Мадритскіе журналы и письма, но по выше приведенной депешѣ можно надѣяться, что завтра прибудутъ опоздавшія почты.

*22-го Іюля.*

Вчера занимался Король въ Нёльи съ Министрами Народнаго Просвѣщенія, Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи и принималъ потомъ Герцога *Фріасъ* и Префекта Сенскаго Департамента.

— Министры заняты теперь вопросомъ, кому ввѣрить экспедицію въ Константину, Генералу ли *Дамремону* или Генералу *Бюжо?* Скорѣе кончится тѣмъ, что для избѣжанія несогласій и жалобъ, Герцогъ *Орлеанскій* приметъ главную команду надъ экспедиціею.

— Такъ какъ по случаю отобранія недавно у Г-на *Вальшъ* Редактора жур. *Mode*, многихъ писемъ а въ слѣдствіе сего дѣлаемыхъ теперь обысковъ въ домахъ и пересмотра бумагъ извѣстныхъ легитимистовъ *Женудъ* и *Берріеръ*, различно возставали противу таковаго поступка, разныхъ партій журналы, то *Мониторъ* оправдывая Правительство въ дѣлаемыхъ ему упрекахъ, напечаталъ статью, въ которой доказываетъ, что все это произошло по силѣ закона, котораго никто не можетъ и не долженъ стѣснять, а не по произволу. До сихъ поръ (пиш. сей журналъ) не прилично никому говорить, что эти бумаги или касающійся ихъ поступокъ, заслуживаютъ наказанія; но нельзя также и противурѣчить сему. Правосудіе произведши совѣстныя изслѣдованія, сдѣлаетъ заключеніе по сему предмету. Амнистія была вмѣстѣ дѣломъ великодушія и силы; Правительство издавая оную вовсе не имѣло намѣренія упускать изъ рукъ свое оружіе; при томъ не престанемъ обращать вниманіе правосудія на партію, которая въ отчаяніи отъ того, что новая династія все болѣе укрѣпляется, кажется употребляетъ всѣ мѣры, чтобы спокойствіе Государства возмутить преступными происками. Если начальство признало нужнымъ сдѣлать обыскъ у сихъ трехъ лицъ, то навѣрно подобныя мѣры были нужны, что полученныя донесенія сдѣлали ихъ необходимыми, и что наконецъ только духъ партій можетъ возставать противъ такого поступка."

— Увѣдомляютъ изъ Марселя, что на пароходѣ *Leonidas* умеръ человѣкъ съ явными признаками моровой язвы. Начальство здоровья тотчасъ предприняло мѣры необходимой предосторожности, помянутый же корабль надлежащимъ образомъ отдѣленъ.

— Въ *Constitutionnel* содержится: „Походъ *Донъ-Карлоса* въ Валенцію былъ вѣроятенъ на основаніи извѣстій, которымъ несправедливо вѣрили безусловно. Живущіе въ предмѣстіяхъ Валенціи приверженцы *Донъ-Карлоса*, увѣрили его именемъ народа всего города, о сдачѣ его, еслибъ онъ только подошелъ ближе. Увлеченный такимъ обѣщаніемъ *Донъ-Карлосъ*, даже сошелъ съ Мадритской дороги безъ пушекъ и обратился къ Валенціи, но смѣлое и дѣятельное обращеніе тамошнихъ жителей, уничтожили всю его надежду, по сему, онъ теперь находится на равнинахъ Валенціи окруженный 30,000 Христиносовъ идущихъ противу него разными путями. Если Генералы Королевы упустятъ его теперь изъ сѣти, въ которую онъ запутался, это будетъ для нихъ непростительною ошибкою требующею отъ нихъ большой отвѣтственности.

— Окончаніе прерванной вчера депеши изъ Бордо отъ 19 ч. содержитъ слѣдующее: „Извѣстія изъ Мадрита доходятъ до 15-го ч. Тамъ господствовало совершенное спокойствіе. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, смѣнилъ Г. *Акунья*, членъ собранія Кортесовъ.

— Когда кромѣ церкви Аббата *Шатель* на бульварѣ Ст. Денисъ, полиція также закрыла Французскую церковь въ Клиши, то по сему поводу журналы опять начинаютъ вопросъ, въ какой степени свобода Богослуженія, предписанная установленіемъ, простирается на исповѣданія не признанныя Правительствомъ.

— Говорятъ, что *Абдель-Кадеръ* рѣшился отправить въ Парижъ торжественное посольство къ

przerwała udzielenie dalszych wiadomości).

— Z Bayonny piszą pod d. 17. Jeden z St. Sebastian tu przybyły oficer, opowiadał, iż półk *Królowa* zbuntował się, oraz, że Jenerał *Jauregui*, który nie mógł przywrócić porządku, oświadczył municypalności, że jey zostawia przywieść do posłuszeństwa żołnierzy, rokosz wszczynających. Tymczasem Konsul Hiszpański otrzymał listy z San Sebastian daty pozawczorayszey, w których ani słowa nie ma o tém powstaniu. Wszyscy Karolistowscy urzędnicy, znaydujący się w Estella, powrócili do Tolozy.

— Tutay dzisiay nie otrzymano jeszcze ani gazet, ani listów z Madrytu, jednakże podług wyżey przywiedzioney depeszy spodziewać się należy, że opoźnione poczty jutro nadeydą.

*Dnia 22.*

Wczora Król w Neuilly pracował z Ministrami Narodowego Oświecenia, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, poczém przyymował Xięcia *Frias* i Prefekta Departamentu Sekwany.

— Ministrowie zajęci są teraz pytaniem, komu powierzyć wyprawę do Konstantyny, czy Jenerałowi *Damremont*, czy Jenerałowi *Bugeaud*? Skończy się nayprędzey na tém, że dla uniknienia niechęci i użaleń, Xiąże *Orleans* obeymie naczelne tey wyprawy dowództwo.

— Gdy z powodu zabrania niedawnym czasem licznych listów, Panu *Walsh*, redaktorowi dziennika *Mode*, a następnie przedsiębranych teraz przetrząsań domów i papierów znanych legitymistów PP. *Genoude* i *Berryer*, powstawały rozmaicie przeciwko podobnemu postąpieniu różney barwy dzienniki, *Monitor* dla usprawiedliwienia Rządu z czynionych zarzutów, umieścił w tym przedmiocie artykuł, w którym dowodzi, że to, co się stało, jest skutkiem woli prawa, którey nikt tamować nie może i niepowinien, bynaymniey zaś dowolnego postępowania. „Dotąd (powiada tenże dziennik) nie przystoi nikomu mówić, że owe papiery lub względem nich postąpienie, są kary godne; ale przeczyć temu nikt także nie może. Sprawiedliwość dopełniwszy sumiennych dochodzeń, wyrzecze w tym względzie. Amnestya była zarazem czynem wspaniałomyślności i siły; udzielając ją, Rząd nie miał bynaymniey zamiaru wypuszczać broń swoję z ręku; nieprzestanie też zwracać uwagi sprawiedliwości na owe stronnictwo, które z rozpaczy, iż nowa dynastya coraz mocniey ustalać się zaczyna, zdaje się całego dokładać usiłowania, ażeby pokóy kraju przez zbrodnicze zakłócić zabiegi. Jeżeli władze sądowe uznały potrzebę zarządzić poszukiwania u tych trzech osób, można bydź pewnym, że podobne środki były koniecznemi; że otrzymane doniesienia wskazały ich potrzebę; że porządek i spokoyność kraju tego wymaga, i że nareszcie tylko duch stronniczy, może się przeciwko podobnemu postąpieniu użalać."

— Donoszą z Marsylii, że na okręcie parowym *Leonidas*, umarł człowiek, na oczywiste znamiona morowego powietrza. Władza zdrowia przedsięwzięła natychmiast środki potrzebney ostróżności, rzeczony zaś okręt należycie odosobniono.

— *Constitutionnel* pisze: „Pochodowi *Don Karlosa* do Walencyi dawano wiarę na zasadzie wiadomości, którym niesłusznie bezwarunkowo zaufano. Mieszkający na przedmieściach Walencyi stronnicy *D. Karlosa*, zapewnili go imieniem ludności całego miasta, o wydaniu takowego, byleby się tylko zbliżył. Takiém przyrzeczeniem ułudzony, zboczył *Don Karlos*, nawet bez armat, z drogi madryckiey i obrócił się ku Walencyi; ale śmiała i pełna sprężystości postawa tamteyszych mieszkańców, zniweczyła jego nadzieje, przez co znayduje się teraz na równinach Walencyi, otoczony przez 30,000 Krystynistów, zmierzających różnemi drogami przeciwko niemu. Jeżeli teraz wypuszczą go Jenerawie Królowy z siatki, w którą się uwikłał, będzie to z ich strony błędem nie do przebaczenia i wielką ściągającym na nich odpowiedzialność."

— Dokończenie wczora przerwaney depeszy z Bordeaux pod 19, brzmi w następny sposób: „Wiadomości z Madrytu dochodzą aż do d. 15; panowała tam zupełna spokoyność. Ministra Spraw Wewnętrznych mieysce, zastąpił P. *Acunha*, Członek Kortezów."

— Gdy oprócz kościoła Xiędza *Chatel* na *Boulevard St. Denis*, policya zamknęła także kościoł francuzki w Clichy, z tego więc powodu dzienniki wszczynają znowu pytanie: jak dalece wolność oddawania czci Bogu, zawarowana przez ustawę, rozciąga się do wyznań przez Rząd nie uznanych?

— Mówią tu, że *Abdel-Kader* postanowił przysłać do Paryża uroczyste Poselstwo z podarunkami dla na-

нашему двору съ подарками. Для Герцога *Орлеанскаго* будто назначены очень красивыя Арабскія лошади.

— Увѣдомляютъ изъ Гавра отъ 17 ч. с. м. что въ тамошней таможенной заставѣ при обревизовкѣ вещей одного путешественника, узнали, что сундукъ его имѣлъ двойное дно. При раскрытіи его найдено много прокламацій Герцога *Нормандіи* (Наундорфа) къ Французскому народу и письма къ многимъ знатнымъ легитимистамъ. Всѣ эти вещи и самаго путешественника тотчасъ задержали.

*23-го Іюля.*

Сегоднешніе газеты напечатали программу торжествованія празднествъ въ 27, 28 и 29 ч. с. м. — Смотръ національной гвардіи не опредѣленъ.

— *Торговый журналъ* сообщаетъ: „Общественное вниманіе возбуждено до высочайшей степени увѣренностію, что трактатъ заключенный между Англіею и Испаніею пришелъ въ исполненіе, по ходатайству Г-на *Марліани*, живущаго въ Лондонѣ. Трактатъ сей утвержденъ уже Мадритскимъ Правительствомъ, которое ожидаетъ только удобной минуты, чтобы представить его Кортесамъ и несомнѣваться въ предполагаемыхъ видахъ. Извѣстно, какія слѣдствія испытаетъ Франція отъ подобнаго договора. Нашъ Кабинетъ обнаружилъ уже по сему случаю свое неудовольствіе, какъ утверждаютъ нѣкоторые журналы, присовокупляя, что въ случаѣ приведенія въ исполненіе сего трактата, Франція исключитъ себя изъ четвернаго союза. Несообщаемъ сего извѣстія какъ вѣрнаго, однако кажется, что Французскій Кабинетъ ограничится только протестомъ противу трактата, безъ выгодъ для нашей торговли и съ ущербомъ для нашей политики. Г. *Моле* не хочетъ оказать никакой помощи Испаніи, и даже противится пособію получаемому симъ Государствомъ отъ Англіи, чѣмъ Мадритскій Кабинетъ поставленъ въ необходимости, освободить себя, во что бы то ни стало, изъ затруднительнаго своего положенія и проч.

— За нѣсколько дней пропалъ неизвѣстно какимъ образомъ изъ своего дома извѣстный Аббатъ *де ла Менне*. Одни полагаютъ, что онъ тайно отправился въ Римъ, другіе, что вступилъ въ орденъ делла Трапа.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Марселя, на кораблѣ *Leonidos* не было болѣе новыхъ признаковъ моровой язвы.

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Лиму 21 Іюля.* Генералъ *Ораа*, коего главная квартира была въ Корте, 14 ч. прибылъ въ Валенцію. 15 ч. въ 9 час. утра, произошло сраженіе при Вента дель Поасъ между авангардомъ Генерала *Ораа* и аріергардомъ *Донъ-Карлоса*, при чемъ Карлисты продолжали походъ къ ущельямъ называемымъ Кабрилла. Бились до вечера. Въ Валенцію привезено много раненыхъ. Въ Барселонѣ было спокойно.“ — 2) „*Марсель 21 Іюля.* Французскій Консулъ въ Валенціи, увѣдомляетъ отъ 15 ч. с. м. что *Донъ-Карлосъ* стоялъ три дня близъ Валенціи. Сдѣлалъ только незначительное нападеніе на городъ, обращаясь потомъ чрезъ ущелье Кабрилла къ Мадриту. Генералъ *Ораа* нѣсколько уже дней наблюдавшій Карлистовъ, соединеніемъ съ бригадирами *Борзе* и *Саншесъ* при Корте, сдѣлался начальникомъ 9,000 войска, а потому напалъ на Карлистовъ въ 9 час. утра при Вента дель Поасъ; сраженіе продолжалось до 7 час. и судя по сильной перестрѣлкѣ, кажется было упорно. Намѣстникъ не получилъ еще объ этомъ подробностей; нѣсколько фуръ съ ранеными прибыло въ городъ.“ — 3) „*Байонна 22 Іюля.* 17-го ч. *Донъ-Карлосъ* проходилъ чрезъ Кабриласъ направляя походъ къ Куэнса. *Эспартеро* того же числа надѣялся прибыть въ Молинъ. Карлисты стоявшіе въ окрестностяхъ Сарагоссы, сосредоточились при Гіясѣ. Предположенному (со стороны Карлистовъ) нападенію съ 4 баталіонами на линіи при Зубири, воспрепятствовала вылазка изъ Пампелоны состоящая изъ 4,000 чел., но сраженія вовсе не было.“

*24-го Іюля.*

Въ первыхъ числахъ будущаго мѣсяца, Герцогъ *Орлеанскій* отправляется съ своею супругою въ Діеппъ, а оттуда въ замокъ Э, гдѣ собирется вся Королевская Фамилія.

— Говорили что Князь *Таллейранъ* очень боленъ, но письма изъ Валансе, ничего о томъ не упоминаютъ.

— Въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ говорили о важномъ задержаніи какой то особы близъ Байонны. Слышно, что это одинъ изъ бывшихъ Французскихъ Офицеровъ, Адъютантъ Маршала *Бурмона*. Его задержали во время переѣзда чрезъ границу.

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Марсель 22 Іюля.* Пакетботъ *la Mediterranée* отправленный 16 ч. изъ Валенціи доставилъ письма о подробностяхъ кровопро-

szego dworu. Xięciu *Orleans*, przeznaczają bardzo piękne konie arabskie.

— Donoszą z Havre pod d. 17 b. m., że na komorze celney tamteyszey, przy rewizyi rzeczy pewnego podróżnego, poznano, że kufer tegoż był z dnem dubeltowém czyli skrytém. Przy otwarciu takowego, znaleziono mnóstwo odezw Xięcia Normandyi (Naundorfa), do ludu francuzkiego, i listy do wielu znakomitych legitymistów. To wszystko i samego podróżnego, zatrzymano natychmiast.

*Dnia 23.*

Dzisieysze gazety umieściły program obchodu uroczytości, przypadającey na d. 27, 28 i 29 b. m. — Przegląd gwardyi narodowey, nie został naznaczony.

— *Journal du Commerce*, powiada: „Uwaga publiczna obudzona została do wysokiego stopnia przez pewność, że traktat zawarty między Anglią i Hiszpanią, przyszedł do skutku za staraniem Pana *Marliani*, bawiącego w Londynie. Ten traktat uzyskał już potwierdzenie Rządu Madryckiego, który oczekuje jedynie na jaki zły raz, a zatém na stosowną chwilę, aby go Kortezom przedstawić i pewnym bydź zamierzonych widoków. Wiadomo, jakie skutki spłyną na Francyą z podobnego traktatu; nasz gabinet okazał już z tego powodu nieukontentowanie swoje, a przynaymniey tak niektóre utrzymują dzienniki, z dodatkiem, iż w razie przyyścia do skutku tego traktatu, Francya wyłączy się z poczwórnego przymierza. Nie podajemy tey wiadomości za niezawodną, zdaje nam się wszelako, że gabinet francuzki ograniczy się podobno na protestacyi przeciwko traktatowi bez korzyści dla naszego handlu, a ze stratą dla polityki naszey. Pan *Molé* nie chce dadź żadney pomocy Hiszpanii, jest oraz przeciwny wsparciu, jakiego ten kray od Anglii doznaje, przez co stawi gabinet Madrycki w konieczności wydobycia się za jaką bądź cenę z przykrego położenia, w jakiém się znayduje, etc.

— Dni temu kilka, zniknął niewiadomo jakim sposobem, z mieszkania swego, znany Xiądz *de la Mennais*. Jedni sądzą, że udał się w cichości do Rzymu, drudzy, że wstąpił do zakonu trapistów.

— Podług ostatnich doniesień z Marsylii, nie pokazał się więcey na okręcie *Leonidas*, żaden nowy ślad zarazy morowey.

— Rząd otrzymał dzisia następujące depesze telegraficzne: 1) „*Z Limoux*, dnia 21 Lipca. Jenerał *Oraa*, którego główna kwatera była w Corte, przybył d. 14 do Walencyi. Dnia 15 o godz. 9 rano, przyszło pod Venta del Poys, do bitwy między przednią strażą Jenerała *Oraa*, a tylną *Don Karlosa*, przyczém Karoliści nie ustawali zmierzać ku wąwozem, zwanym Cabrylla. Walczono, aż do wieczora. Do Waleacyi przywieziono dużo ranionych. W Barcelonie było spokoynie.“ — 2) „*Z Marsylii*, 21 Lipca. Konsul francuzki w Walencyi, pisze pod dniem 15 byłego miesiąca, że *D. Karlos* stał przez dni trzy pod Walencyą. Tylko małoznaczącą zaczepkę spróbował przeciwko miastu, obracając się potém przez wąwozy Cabrillas ku Madrytowi. Jenerał *Oraa*, który już od dni kilku obserwował Karolistów, znalazł się przez połączenie z brygadyerami Borse i Sanchez pod Corte, na czele 9,000 woyska, uderzył więc rano o godz. 9 na Karolistów pod Venta del Poys; bitwa trwała do godziny 7, a sądząc z mocnego strzelania, zaciętą bydź musiała. Jeneralny Kapitan nie ma jeszcze udzielonych teyże szczegółów; kilka wozów przybywa, z rannemi do miasta.“ — 3) „*Z Bajonny*, 22 Lipca. Dnia 17 przechodził *Don Karlos* przez Cabrillas, idąc na Cuenca. *Espartero* spodziewał się przybydź tegoż samego dnia do Molina. Karoliści, którzy stali w okolicach Saragossy, skoncentrowali się pod Hijas. Zamierzonemu (ze strony Karolistów) we cztery batalliony attakowi na linie pod Zubiri, przeszkodziła wycieczka z Pampelony we 4,000 ludzi dokonana, ale do bitwy nie przyszło wcale.“

*Dnia 24.*

W pierwszych dniach przyszłego miesiąca, Xiąże *Orleans* pojedzie z małżonką swoją do Dieppe, a ztamtąd do zamku Eu, gdzie zjedzie się cała rodzina Królewska.

— Głoszono, że Xiąże *Talleyrand* jest niebezpiecznie chory, ale listy z Valençay, nic o tém nie wspominają.

— W Ministeryum Spraw Wewnętrznych mówiono o ważném przyaresztowaniu jakieyś osoby niedaleko Bajonny. Słychać, że tą osobą jest jeden z b. oficerów francuzkich, Adjutant Marszałka *Bourmont*. Zatrzymano go w chwili, gdy przebywał granicę.

— Następujące depesze telegraficzne doszły dziś do Rządu: — 1) „*Z Marsylii, 22 Lipca.* Statek pocztowy *la Mediteranée*, wysłany dnia 16 z Walencyi, przywiózł listy obeymujące szczegóły krwawey rozprawy,

литнаго сраженія, происшедшаго близъ сего города между аріергардомъ *Донъ-Карлоса* и авангардомъ *Ораа*. Слѣдствія сего сраженія не были еще оффиціально извѣстны въ Валенціи; но носящіеся слухи представляли ихъ неблагопріятными для конституціоннаго дѣла." — 2) „*Бордо 23 Іюля. Ораа* 15-го ч. въ окрестности Хивана открылъ пальбу и разбилъ *Донъ Карлоса*, который кажется спѣшитъ къ Куэнса. Въ тотъ же день главная его квартира была въ Бунолѣ. Карлисты лишились около 2,000 чел. 16-го ч. прибыли въ Валенцію дизертиры и плѣнные. Баронъ *Меєръ* получилъ также перевѣсъ при Пратсъ де Лезаннесъ; непріятель принужденъ былъ отступить, и потерянныя при Бергѣ пушки, теперь у него отобраны." (*G. C.*)

### Великобританія и Ирландія.

*Лондонъ, 21-го Іюля.*

Третьяго дня у Королевы былъ пріемъ, а вчера торжественное и блистательное собраніе. Всѣ почти знатнѣйшія фамиліи Виговъ имѣли въ ономъ многочисленныхъ своихъ представителей, здѣсь тоже находилось и много Торіевъ; также присутствовали и иностранные Посланники за исключеніемъ Графа *Поццо ди Борго*, который по причинѣ болѣзни немогъ явиться. Баронъ *Фагель* и Графъ *Орловъ*, прибывшій сюда изъ Ст. Петербурга, поздравляли Королеву съ возшествіемъ на престолъ отъ имени своихъ Монарховъ, Короля Нидерландскаго, и Императора Россійскаго. Баронъ *Бюловъ*, Графъ *Бїорнстіерна* и Г. *Дедель*, Посланники Прусскій, Шведскій и Нидерландскій, представили Ея Велич. новыя вѣрющія грамоты, а Г. *Фандевейеръ* Белгійскій Посланникъ письмо своего Государя. Число лицъ во время этого пріема представленныхъ Ея Величеству простиралось до 200. Герцогъ *Суссекскій* поднесъ въ тоже время Королевѣ, поздравительный адрессъ ложи Массоновъ, коихъ онъ Гроссмейстеромъ.

— Вдовствующая Королева третьяго дня дала повелѣніе своей свитѣ и придворному штату, ѣхать въ Ея придворныхъ экипажахъ кавалерамъ для пріема, а дамамъ въ собраніе при дворѣ царствующей Королевы.

— Газ. *Courrier* объявляетъ себя уполномоченною опровергнуть слухъ, что Королева сегодня намѣрена была производить смотръ войскамъ въ Гайдъ Паркѣ.

— Капитану *Арбутноту* дозволено принять Испанскій орденъ *Карла III*, а Капитану *Эасту Анторпу*, орденъ *Фердинанда*.

— Маркизъ *Лондондери* и его супруга, намѣрены въ Понедѣльникъ дать блистательный балъ Графу *Орлову*.

— Вчера накопецъ продаваемы были алмазы изъ добычи въ Деканѣ съ публичнаго торга; за извѣстный алмазъ Нассукъ въ 357½ гранъ, заплачено 7,200 ф. с., а за серьги (въ 223½ гранъ) 11,000 ф. с.

— По газ. *Hampshire Telegraph*, корабль *Cracker* привелъ въ Портсмутъ Прусскую галліоту *Flora* въ 170 тоннъ, которую онъ взялъ носимую волнами на высотѣ *Start Point*, не нашедши на оной ни одного человѣка. Галліота нагружена была желѣзомъ изъ Кардиффа, отправленнымъ въ одну изъ гаваней Балтійскаго моря.

— Во вчерашнемъ собраніи при дворѣ Королевы, всѣ дамы какъ слѣдуетъ были еще въ траурѣ. Королева и ея мать были въ черныхъ креповыхъ платьяхъ, а первая украшена была знаками ордена подвязки. Одинъ Геральдикъ доказываетъ, что этотъ орденъ въ прежнія времена жалуемъ былъ какъ дамамъ такъ и кавалерамъ, и что на портретахъ женщинъ съ семнадцатаго столѣтія, украшенія этого ордена видѣть можно. Видъ и обращеніе юной Королевы во время этихъ тягостныхъ церемоній, возбуждаютъ всеобщее удивленіе. Должно замѣтить притомъ, что здѣшнія газеты не прибавляютъ обыкновеннаго выраженія о вождѣленномъ состояніи здоровья Ея Корол. Величества. Донынѣ уже поднесено Королевѣ до 100 адрессовъ отъ городовъ и сословій, изъ коихъ она три приняла на тронѣ. (*A.P.S.Z.*)

*24-го Іюля.*

21-го ч. с. м, принимала Королева въ Ст. Джемскомъ дворцѣ, сидя на тронѣ адрессы Шотландской церкви, диссидентовъ вообще, духовенства пресвитеріанскаго и квакеровъ.

— Законодательное сословіе области Миссисипи, опредѣлило, что тотъ, кто на дуэли убьетъ своего противника, уплачиваетъ за него всѣ долги.

— Пакетъ съ письмами отданный на дняхъ полиціею Министру Иностранныхъ Дѣлъ какъ будто содержащими планы на жизнь Короля *Людвика Филиппа*, привезенъ Сиръ Эдуардомъ *Вавасуромъ*, къ одному Французу по имени *Грюанъ*. Одно изъ сихъ писемъ адрессовано: *къ Герцогу*, второе: *къ Герцогу Нормандіи*. *Грюанъ* при полицейскихъ допросахъ име-

stoczoney w blizkości tego miasta między tylną strażą *Don Karlosa* a przednią Jenerała *Oraa*. Wypadki tego spotkania, nie były jeszcze znane w Walencyi drogą urzędową; ale obiegające pogłoski przedstawiały je jako niepomyślne dla konstytucyyney sprawy." — 2) „*Z Bordeaux*, 23 Lipca. *Oraa* uderzył dnia 15 w okolicy Chivana i pobił *Don Karlosa*, który zdaje się zmierzać do Guenza. Miał on tego samego dnia główną kwaterę w Bunol. Karoliści stracili blisko dwa tysiące ludzi. Dnia 16 przybyli do Walencyi zbiegowie i jeńcy. Baron *de Meer* odniósł także korzyści pod Prats-de-Leuanes; nieprzyjaciel był zmuszony do odwrótu, a utracone pod Berga armaty, teraz odebrane mu zostały."

### Brytania Wielka i Irlandya.

*Londyn, dnia 21-go Lipca.*

U Królowey zawczoray były pokoje, a wczoray pierwsze świetne i wspaniałe zgromadzenie. Wszystkie prawie znakomitsze domy wigów miały tu swoich reprezentántów, nie brakło także i torysów; zagraniczni posłowie również byli obecni, wyjąwszy tylko Hrabiego *Pozzo di Borgo*, któremu słabość bydź nie dozwoliła. Baron *Fagel* i Hrabia *Orłow*, który tu przybył z St. Petersburga, złożyli powinszowania Królowey z powodu Jey wstąpienia na tron w imieniu swych Monarchów, Króla Niderlandów i Cesarza Rossyyskiego. Baron *Bülow*, Hrabia *Björnstjernd* i P. *Dedel*, Posłowie Prusski, Szwedzki i Niderl., podali Jey K. M. nowe swe listy wierzytelne a P. *Vandeweyer*, poseł Belgiyski, list od swego Monarchy. Liczba osób przedstawionych Jey Kr. Mości na pokojach miała wynosić do 200. Xiąże *Sussex* podał Królowey na pokojach adres z życzeniem pomyślności od loż massonów, których on jest Wielkim Mistrzem.

—Królowa, wdowa, pozawczora rozkazała swemu orszakowi i Urzędnikom dworu, w swych pojazdach, przewieźć Kawalerow na pokoje, a damy na zgromadzenie u dworu panującey Królowey.

— *Courrier* ogłasza, iż jest urzędowie upoważniony, zbić pogłoskę, jakoby Królowa dzisiay miała zamiar odbyć musztrę woysk w Hyde-Park.

— Kapitanowi *Arbuthnoth* dano pozwolenie przyjąć order Hiszpański *Karola III*, a Kapitanowi *East Apthorp*, order *Ferdynanda*.

— Markiz *Londonderry* i jego małżonka mieli zamiar w Poniedziałek dać wspaniały bal dla Hrabiego *Orłowa*.

— Wczora nakoniec zostały przedane przez publiczną licytacyą dyamenty ze zdobyczy w Dekan. Za sławny dyament Nassuck od 357½ granow, zapłacono 7,200 f. s., a za parę zausznic (od 223½ granow) 11,000 f. sterl.

— Podług *Hampshire Tellegraph*, okręt *Cracker* przyprowadził do *Portsmouth* galiotę Pruską *Flora* od 170 beczek, którą znalazł pływającą na wysokości *Start-Point*; nie zastawszy na niey żadnego człowieka. Ładunek galioty składał się z żelaza z Cardiffu, przeznaczonego do jednego z portów morza Baltyckiego.

— Na wczorayszém zgromadzeniu u Królowey Damy, jak należy, były jeszcze w żałobie. Królowa i jey matka miały na sobie czarne krepowe suknie, a pierwsza była ozdobioną znakami orderu podwiązki. Jeden Heraldyk dowodzi: iż order ten za dawnych czasów dawano równie damom jak i kawalerom, oraz że na portretach niewiast z wieku XVII znaki tego orderu widzieć można. Postawa i obchodzenie się młodey Królowey podczas tych uciążliwych ceremoniy powszechne wzbudza podziwienie. Nadto zauważyć jeszcze należy, iż tuteysze gazety nie mieszczą zwyczaynego wyrażenia o pożądanym stanie zdrowia Jey Królewskiey Mości. Do tychczas już podano Królowey do 100 adressow od miast i rozmaitych stanow, z których trzy na tronie odebrała. (*A.P.S.Z.*)

*Dnia 24.*

Dnia 21 b. m. przyymowała Królowa w Pałacu St. James, siedząc na tronie, adressa kościoła Szkockiego, dyssydentów w ogólności, duchowieństwa prezbyteryańskiego i kwakrów.

— Ciało prawodawcze kraju Missisipi, postanowiło, że ten, kto zabija w pojedynku swego przeciwnika, jest obowiązany płacić wszystkie długi zabitego.

— Paczka listów, którą w tych dniach oddała policya Ministrowi interessów zagranicznych, jako mającą zawierać plany na życie Króla *Ludwika Eilipa*, była przywiezioną przez Sir Edwarda *Vavasour*, dla pewnego Francuza, nażwiskiem *Gruan*. Jeden z tych listów, miał na kopercie adres: *do xięcia*, drugi *do xięcia Normandyi*. Gruan mianował się przy badaniach po-

новалъ себя исправляющимъ дѣла Герцога Нормандiи и утверждалъ, что сей Князь нетолько неимѣлъ никакого намѣренiя на жизнь *Людвика Филиппа*, но напротивъ спасъ его отъ смерти. *Грюанъ* требовалъ возвращенiя писемъ; но ему отвѣчали, что онъ получитъ резолюцiю.

— Въ Портсмутѣ находится 1,000 чел. изъ быв. Англiйско-Испанскаго легiона, которые между тѣмъ помѣщены на разснащенныхъ корабляхъ. Содержанiе получаютъ они изъ морскихъ магазейновъ.

— Важныя извѣстiя получены здѣсь изъ Мексики отъ 12 Iюня. Генералъ *Монтезума* перешедшiй на сторону революцiи въ Ст. Луи де Потози, сдѣланной Генераломъ *Рамертъ-Угарте* въ пользу федерацiи, 26 ч. отправился на встрѣчу правительств. войска. Федералисты разбиты; взяты въ плѣнъ или убиты всѣ начальники революцiи, чѣмъ какъ кажется все кончено.— Мексиканскiй Президентъ Генералъ *Бустаменте* въ посольствѣ своемъ къ конгрессу увѣдомилъ, что Испанiя и Папа признали независимость Мексики. Мексиканское Правительство получило донесенiе, что въ Хигуагуа, открыты изобильные рудники золота и серебра.

— Здѣсь носится слухъ, что въ Лиссабонѣ обнародовано уложенiе *Донъ Педра*. (*G. C.*)

## Германiя.

*Мюнхенъ, 21-го Iюля.*

Его Кор. Высоч. Наслѣдный Шведскiй Принцъ вчера прибылъ сюда и остановился во дворцѣ своей тещи Е. К. В. Герцогини *Лейхтенбергской*, которая по этому поводу возвратилась изъ своего загороднаго дома въ Исманингъ въ городъ.

— Его Высочество Наслѣдный Принцъ и соправитель Кургессенскiй пробывъ здѣсь нѣсколько дней, выѣхалъ отсюда въ Зальцбургъ. Онъ соблюдалъ инкогнито и не дѣлалъ никакихъ визитовъ. (*A.P.S.Z.*)

*Ганноверъ, 10 го Iюля.*

Въ послѣднимъ N-рѣ Журнала Законовъ для Ганноверскаго Королевства, помѣщенъ весьма важный Королевскiй дипломъ слѣдующаго содержанiя: „*Эрнестъ Августъ*, Божiею милостiю Король Ганноверскiй, Королевичь Англiйскiй и Ирландскiй, Герцогъ Кумберландскiй, Брауншвейгскiй и Люнебургскiй и пр. Угодно было Всевышнему отозвать 20 ч. пр. м. отъ сей временной жизни нашего высокоуважаемаго брата Е. В. Короля Великобританскаго и Ганноверскаго *Вильгельма IV*, и снова крайне опечалить насъ, нашъ Королевскiй домъ и всѣхъ вѣрно-подданныхъ.— Когда слѣдовательно въ силу существующихъ въ нашемъ Королевскомъ домѣ законовъ о первородствѣ, обезпечивающихъ намъ наслѣдство Ганноверскаго престола, мы приняли правленiе, милостиво извѣщаемъ о томъ и имѣемъ несомнительную надежду, что всѣ наши чиновники, вассалы и подданные, останутся намъ вѣрными, повинующимися и вмѣстѣ преданными нашей Королевской особѣ.— Съ своей стороны увѣряемъ за то ихъ въ нашей Королевской милости и покровительствѣ. Всѣ желанiя и усилiя наши всегда будутъ клониться къ одной цѣли — упрочить счастiе ввѣренныхъ намъ подданныхъ и обезпечить ихъ благоденствiе. По сему имѣя это постоянно въ виду, мы должны были убѣдиться, что коренные Государственные законы, во многихъ статьяхъ неудовлетворительны. И такъ желая немедленно сообщить нашимъ вѣрно-поданымъ наше мнѣнiе, на щетъ сего столь важнаго предмета, объявляемъ, что эти Государственные законы не заключаютъ достаточнаго ручательства за свободу народа. Но не желаемъ ничего рѣшить по этому предмету, пока не будутъ достаточно изслѣдованы всѣ отношенiя.— Напротивъ того мы намѣрены созвать общiе чины Королевства, чтобы онѣ узнавъ наше мнѣнiе, занялись нужными перемѣнами нашего законодательства. Вѣрные наши поданые, нѣкогда въ опредѣленiяхъ прежнихъ законовъ обрѣтали щастiе и благоденствiе, потому упрочить эти блага для нихъ и впредь, есть нашимъ искреннимъ желанiемъ. Мы не потребовали при изданiи сего диплома скрѣпленiя подписью нашихъ Государств. Министровъ, но мы только поручили подписать оный Государственному Министру *Шееле* совершившему намъ присягу въ вѣрности и въ повиновенiи. Полагаемся на вѣрность и преданность Ганноверскаго народа и уповаемъ, что онъ спокойно будетъ ожидать изслѣдованiя помянутаго предмета, какъ единственно имѣющаго въ виду его благоденствiе.— Вмѣстѣ желаемъ чтобы до дальнѣйшихъ нашихъ распоряженiй, все производилось по прежнему порядку и повелѣваемъ, чтобы нынѣшнее наше распоряженiе, въ теченiи двухъ мѣсяцевъ было выставлено на всѣхъ публичныхъ мѣстахъ, а потомъ отослано въ наше Министерство.— (М. П.) *Эрнестъ Августъ.* — Г. *Шееле.* (*G. C.*)

---

licyynych, sprawującym interessa Xięcia *Normandyi* i zapewniał, iż tenże Xiąże, nietylko nie miał żadnego zamiaru na życie *Ludwika Filipa*, ale owszem uratował go od zamordowania. Gruan żądał zwrótu listów; odpowiedziano mu tymczasem, że dostanie rezolucyą.

— W Portsmouth znayduje się 1600 ludzi z b. Angielsko-Hiszpańskiey legii, których tymczasowie pomieszczono na okrętach rozbrojonych. Utrzymanie dostają z magazynów marynarki.

— Ważne wiadomości nadeszły tu z Mexyku, pod datą 12 Czerwca. Jenerał *Montezuma*, który przeszedł na stronę rewolucyi w San Louis de Potozi, zrobioney przez Jenerała *Ramert Ugarte* na korzyść federacyi, udał się dnia 26 Maja, na spotkanie woyska Rządowego. Federaliści zostali zniesieni, poymano w niewolę lub zabito wszystkich Naczelników rewolucyi, przez co, jak się zdaje, jest już wszystko ukończone. — Prezydent *Mexyku*, Jenerał *Bustamente*, doniósł w poselstwie mianém do kongressu, że Hiszpania i Papież, uznali niepodległość Mexyku. Rząd mexykański otrzymał doniesienie, że w Chighuaghua, odkryto obfite miny złota i srebra.

— Biega tu pogłoska, że w Lizbonie ogłoszono znowu ustawę Don Pedra.

## Niemcy.

*Monachium, 21-go Lipca.*

Jego Kr. Wysokość Następca tronu Szwedzkiego wczoray tu przybył i wysiadł do pałacu swey teści Xiężney *Leuchtenberg*, która z tego powodu wróciła do miasta ze swego wieyskiego domu w Ismaning.

—Jego Wysokość Xiąże Następca i Współregent Kurhessen, po kilku dniach pobytu wyjechał ztąd do Salzburga. Zachowywał on incognito i żadnych nie oddawał wizyt. (*A.P.S.Z.*)

*Hannower, 10-go Lipca.*

W ostatnim numerze dziennika praw dla Królestwa Hannowerskiego, znayduje się następujący nader ważny patent Królewski, w osnowie następującey:—„*Ernest August.* z Bożey łaski Król Hannowerski, Królewicz Angielski i Irlandzki, Xiąże Cumberlandzki, Brunświcki i Lüneburgski i t. d Podobało się Naywyższemu powołać d. 20 z. m. z doczesnego życia, naszego wielce czczonego brata, N. Króla Wielkiey Brytanii, także Hannoweru, *Wilhelma IV*, i przez to nas, nasz Królewski dom i wszystkich wiernych poddanych wielkiego smutku nabawić.— Skorośmy więc na mocy istniejącego w Królewskim domu naszym prawa pierworodności, zapewniającego nam następstwo tronu Hannowerskiego, panowanie objęli, donosiemy o tém jak nayłaskawiey i mamy niepłonną nadzieję, że wszyscy nasi urzędnicy, lennicy i poddani, pozostaną nam wiernymi i posłusznymi, a zarazem przywiązanymi do naszey Królewskiey osoby. — Natomiast zapewniamy ich o naszey Królewskiey łasce i opiece. Wszystkie życzenia i usiłowania nasze zmierzać zawsze będą do uszczęśliwienia powierzonych nam poddanych i zapewnienia im pomyślności oraz dobrego bytu. — To zatém ciągle mając na pieczy, przekonać się musiemy, że prawo zasadnicze krajowe w wielu punktach nie jest dostateczne. Pragnąc zaś objawić natychmiast wiernym naszym poddanym myśl naszę, o tym tak ważnym przedmiocie, oświadczamy, że prawo to z wielu względów nie obeymuje dostateczney rękoymi swobód narodowych. Nie chcemy zaś nic o tym przedmiocie wyrokować, za nim wszelkie stosunki dostateczne zgłębione nie zostaną.— Jest owszem wolą naszą zwołać ogólne Stany Królewstwa, aby te po objawieniu myśli naszych, zajęły się potrzebnemi zmianami ustawodawstwa naszego. Wierni nasi poddani znaydowali niegdyś w stosunkach dawnieyszych ustaw, swoje szczęście i pomyślność, a takowe im i nadal zapewnić jest naszém naygorętszém życzeniem.— Nie zażądaliśmy przy wydaniu obecnego patentu, podpisów naszych Ministrów Stanu, tylko podpisanie takowego, Ministrowi Stanu *Scheele*, który nam przysięgę na wierność i obowiązek wykonał, zaleciliśmy. Polegamy na przywiązaniu i wierności ludu Hannowerskiego i spodziewamy się, iż zgłębienia powyższego przedmiotu spokoynie oczekiwać w tém przekonaniu będzie, jako jedynie samą tylko pomyślność jego mamy na celu.— Chcemy zarazem, aby aż do dalszych naszych rozporządzeń, wszystko dawnieyszym postępowało trybem i rozkazujemy, aby ninieysza odezwa nasza na wszystkich mieyscach publicznych przez dwa miesiące przybitą, a następnie do naszego ministeryum odesłaną została. (L. S.) *Ernest August.*— *G. Scheele.* (*G. C.*)

### Испанія.

*Барцеллона, 14-го Іюля.*

Въ здѣшней газетѣ *Vapor* сообщаютъ: Военный Губернаторъ въ Арвера, доноситъ Генералъ-Капитану Каталоніи: „Сей часъ получилъ я извѣстіе, что при Валенціи произошло сраженіе между Генераломъ *Ораа*, Бригадиромъ *Иріарте* и *Ногуэрасомъ* и между Карлистами. Наши войска удержали за собою поле сраженія. *Донъ-Карлосъ* и *Кабрера* потеряли много людей.“ (*A.P.S.Z.*)

### Италія.

*Неаполь, 8-го Іюля.*

На нашей рейдѣ стоятъ три линейныхъ корабля, два брига и одинъ фрегатъ, который сегодня или завтра съ 2,000 чел. долженъ отплыть въ Палермо, съ строгимъ Королевскимъ повелѣніемъ высадиться тамъ съ позволенія или насильно. Съ большимъ вниманіемъ ожидаютъ послѣдствія, но къ сожалѣнію должно предчувствовать недоброе, такъ какъ извѣстно по опытамъ, что жители Палермы и Сицилійцы вообще тверды въ своихъ намѣреніяхъ. Если повѣрить разнымъ слухамъ, то въ Палермо многимъ транспортнымъ правительственнымъ кораблямъ не смотря на сопротивленіе, запрещенъ входъ. Это именно обстоятельство будто бы побудило Короля къ такимъ насильственнымъ мѣрамъ. Слѣдствіе обнаружитъ дальнѣйшее. Въ Мальтѣ зараза весьма усиливается. Мессина и Римъ, хотя въ семъ послѣднемъ очень худой воздухъ, до сихъ поръ свободны. Уже 6 дней смертность уменьшилась здѣсь 114-ю; дай Богъ, чтобы такъ продолжалось!

*11-го Іюля.*

На вчерашней биржѣ ни о чемъ болѣе не говорили, какъ о Палермо; этотъ городъ подверженъ ужасному бѣдствію. Мы получили вчера оттуда съ пароходомъ прибывшимъ въ 24 часа, новыя, но неблагопріятныя извѣстія; изъ нѣкоторыхъ можно заключать, что число умершихъ въ день доходитъ до тысячи. Народъ съ ожесточеніемъ бродитъ по безлюднымъ улицамъ и грабитъ оставленные замки. Говорятъ, что чернь бросила въ море четырехъ лѣкарей, которые не хотѣли помогать больнымъ. Вчера происходилъ чрезвычайный Министерскій Совѣтъ для принятія мѣръ сообразныхъ съ обстоятельствами. Въ тотъ же день по полудни Королевскій пароходъ отплылъ въ Палермо, а два другіе должны быть въ готовности. Говорили о томъ, чтобы послать туда Принца *Леопольда*, прежняго Вице-Короля Сицилійскаго, котораго въ Палермо чрезвычайно любятъ, онъ своимъ личнымъ вліяніемъ наиболѣе могъ бы сдѣлать, ибо кажется, что народъ протестовалъ противъ стоящихъ въ Неаполѣ Неаполитанскихъ войскъ и задержалъ имъ жалованье.

— Увѣдомляютъ изъ Палермо отъ 4-го ч. с. м.: „Въ нѣсколько дней умерло здѣсь отъ холеры 1,500 чел.; это число весьма значительно если подумаемъ, что четвертая часть 190,000 душъ народонаселенія, прежде вынеслась изъ города. Всѣ лавки, магазейны, кофейныя и проч., закрыты. Здѣсь безпорядокъ чрезвычайный и чернь сдѣлала уже многія волненія. Составилась депутація съ цѣлію наблюдать за общественными дѣлами, и для этого взяла Государств. казну, въ которой наличными около 150,000 онзъ для пособія бѣднымъ. Неаполитанскіе корабли будутъ совершенно удалены, а между прочимъ, недавно начальство здоровья запретило входъ кораблю посланному отъ Правительства и выдержавшему въ Ливорнѣ предписанный карантинъ.“ (*A.P.S.Z.*)

### Португалія.

*Лиссабонъ, 22-го Іюня.*

Изъ Алгарвіи получено извѣстіе, что извѣстный *Ремешидо* съ нѣсколько сотъ человѣкъ опять появился неизвѣстно откуда; ограбилъ нѣкоторыя окрестности, схватилъ и обезоружилъ нѣсколько неожидающихъ его отрядовъ правительственнаго войска и одного офицера велѣлъ разстрѣлять. Отправлены противу него новые отряды, которые достигнувъ уходящихъ съ добычею, отняли ее, много людей убили и захватили, но *Ремешидо* ушелъ благополучно.

— Утверждаютъ, что все войско изъ провинцій собрано будетъ въ Лиссабонѣ. Слухъ, что будетъ ему уплачено недоимочное жалованье, заставляетъ догадываться, что Правительство въ этомъ войскѣ хочетъ имѣть подпору, ибо въ провинціяхъ обнаруживается нѣкоторый родъ волненія внушающаго справедливое опасеніе. Собираютъ ли войско потому, чтобы совокупно съ національною гвардіею удержать нынѣшнюю систему? или потому, чтобы разрушить оную и выступить противу національной гвардіи? Что партія, имѣющая сегодня перевѣсъ, должна беречся, открывается изъ сего, что *Nacional* сильно возстаетъ противу оппозиціонныхъ газетъ и приписываетъ имъ волненіе народа. (*G. C.*)

### Hiszpania.

*Barcellona, 14 Lipca.*

W tuteyszey gazecie *Vapor* czytamy: Woyskowy Naczelnik *Arvera* donosi Jenerał-Kapitanowi Katalonii: „Teraz właśnie otrzymuję wiadomość, iż pod Walencyą zaszła potyczka między Jenerałem *Oraa*, Brygadyerem *Iriarte* i *Nogueras*, a Karolistami. Nasze woyska utrzymały się na polu bitwy. *Don Carlos* i *Kabrera* utracili wiele ludzi.“ (*A.P.S.Z.*)

### Włochy.

*Neapol, 8-go Lipca.*

Na naszey reydzie stoją trzy okręty wojenne, dwie bryganty̆ny i jedna fregata, która dzisia lub jutro z 2,000 ludzi ma odpłynąć do Palermy, z wyraźnym rozkazem Królewskim tam wylądować, dobrym sposobem lub przemocą. Z wielkiém natężeniem oczekują wypadku, lecz trzeba się spodziewać nie zbyt pomyślnego, gdyż wiadomo z doświadczenia, że Palermitanie i Sycyliyczykowie mocno obstają przy swym zamiarze. Jeśli można dać wiary rozmaitym pogłoskom, tedy w Palermie wielu okrętom przewozowym Rządu pomimo oporu, wzbroniono weyścia. Okoliczność ta szczególniey miała pobudzić Króla do przedsięwzięcia takich gwałtownych śrzodków. Następstwo okaże dalsze. W Malcie cholera czyni wielkie postępy. Messyna i Rzym, chociaż w tém ostatniém tak jest złe powietrze, są dotąd wolne. Tu od 6-ciu dni śmiertelność zmnieyszyła się o 114; day Boże, ażeby tak postępowało!

*Dnia 11.*

Na wczorayszey giełdzie o niczém innéṁ nie mówiono, jak o Palermie, która wystawioną jest na okropną nędzę. Przez przybyły ztamtąd we 24 godzin parochod, otrzymaliśmy wczora równie nowe, jak złe wiadomości; podług niektórych, liczba umarłych codziennie dochodzić ma do 1,000. Lud ze wściekłością przebiega wyludnione ulice i rabuje opuszczone pałace. Opowiadają, że pospólstwo utopiło do morza czterech lekarzy, za to że nie chcieli pomagać chorym. Wczora była Rada Ministeryalna, dla postępowania stosownie do okoliczności. Tegoż samego dnia po południu parochod Królewski wypłynął do Palermy, a trzy inne otrzymały rozkaz bydź w gotowości. Była mowa o tém, ażeby wysłać tam Xięcia *Leopolda*, dawnieyszego Vice-Króla Sycylii, który w Palermie nadzwyczay jest lubiony, i przez swóy wpływ osobisty mógłby naywięcey dokazać, gdyż się zdaje, iż lud protestował się przeciwko woyskom Neapolitańskim, stojącym w Palermie i żołd mu zatrzymał.

— Donoszą z Palermo pod dniem 4 t. m.: „W kilku dniach umarło tu na cholerę 1,500 ludzi, co jest wielką liczbą, gdy weźmiemy na uwagę, że czwarta część 190,000 dusz ludności, pierwiey wyniosła się z miasta. Wszystkie sklepy, magazyny, kawiarnie i t. d. zamknięto. Zamieszanie jest bez granic, pospólstwo bardzo dopuszcza się swawoli. Utworzyła się deputacya, mająca mieć staranie o interessa publiczne, i na ten cel zabrała kassę Państwa, mającą gotowizny około 150,000 onz, dla wspierania ubogich. Okręty Neapolitańskie całkiem mają bydź oddalone; pomiędzy innemi niedawno także okrętowi Rządowemu, który wytrzymał w Liwornie przepisaną kwarantannę, władze zdrowia wzbroniły weyścia.“ (*A.P.S.Z.*)

### Portugalia.

*Lisbona, d. 22 Czerwca.*

Z Algarbii nadeszła wiadomość, że znany *Remeszydo*, znowu się zjawił w kilkaset ludzi niewiadomo zkąd; zrabowawszy niektóre okolice, poymał on i rozbroił kilka niespodziewających się go oddziałów woyska rządowego, a oficera jednego rozstrzelać kazał. Wysłano nowe oddziały przeciwko niemu, które doścignąwszy uchodzących z łupem, takowy odebrały, niemało ludzi zabiły i poymały, ale sam *Remeszydo* uszedł szczęśliwie.

— Utrzymują, że wszystkie woysko z prowincyi będzie do Lizbony zgromadzone. Pogłoska, że będą mu zapłacone zaległości, każe się domyślać, iż Rząd chce w tém woysku mieć podporę, ponieważ w prowincyach objawia się pewien rodzay wrzenia słuszną obawą przeymować mogący. Czyliż zgromadzają woysko dla tego, aby pospołu z gwardyą narodową utrzymać teraźnieyszy systemat? alboli też dla tego, żeby go obalić i przeciwko gwardyi narodowey wystąpić? Że przeważnieysze dziś stronnictwo powinno się mieć na baczności, widziemy ztąd, jak dziennik *National* powstając ostro przeciwko gazetom oppozycyynym, wyrzuca im podburzanie ludu. (*G. C.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюля 30 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*